

म्याग्दे गाउँपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड: ३

संख्या: १

प्रकाशन मिति:

भाग-२

गाउँपालिकामा रहने समिति गठन तथा कार्यसञ्चालन नियमावली-२०७७-२०७७

प्रमाणिकरण मिति: २०७७/०९/१६

गाउँपालिकामा रहने समितिको गठन तथा कार्य सञ्चालन नियमावली, २०७७

गाउँसभामा पेश भएको मिति : २०७७/०९/१६

प्रमाणीकरण मिति : २०७७/०९/१६

प्रस्तावना :

गाउँ सभाको कार्यप्रणालीलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २२ बमोजिम म्याग्दे गाउँसभाले यो नियमावली जारी गरेको छ ।

परिच्छेद १ प्रारम्भिक

१. **सङ्क्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यो नियमावलीको नाम “गाउँपालिकामा रहने समितिको गठन तथा कार्य सञ्चालन नियमावली २०७७” रहेको छ ।
 - (२) यो नियमावली म्याग्दे गाउँपालिका क्षेत्रभर लागु हुने छ ।
 - (३) यो नियमावली तुरुन्त प्रारम्भ हुने छ ।
२. **परिभाषा :** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा-
 - क. “ऐन” भन्नाले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ लाई सम्झनु पर्दछ ।
 - ख. ‘नियमावली’ भन्नाले म्याग्दे गाउँपालिकाको “म्याग्दे गाउँपालिकामा रहने समितिको गठन तथा कार्य सञ्चालन नियमावली, २०७७” सम्झनु पर्दछ ।
 - ग. “अध्यक्ष” भन्नाले यस नियमावली बमोजिम गठन भएका समितिका प्रमुखलाई सम्झनु पर्दछ ।
 - घ. “समिति” भन्नाले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ बमोजिम गाउँ सभा तथा कार्यपालिकाले गठन गरेका विषयगत समितिहरूलाई सम्झनु पर्दछ ।
 - ङ. “प्रमुख” भन्नाले गाउँपालिकाका अध्यक्षलाई सम्झनु पर्दछ ।
 - च. “सदस्य सचिव” भन्नाले यस नियमावली बमोजिम गठन हुने समितिको सचिवको रूपमा कार्य गर्नेगरी कार्यपालिकाले तोकेको शाखा प्रमुख वा कर्मचारीलाई सम्झनु पर्दछ ।
 - छ. “तोकिए वा तोकिए बमोजिम” भन्नाले गाउँसभा तथा यस नियमावली बमोजिम बनेको कार्यविधिले तोकेको कार्यलाई सम्झनु पर्दछ ।
 - ज. “संयोजक” भन्नाले दफा (३) बमोजिम गठन हुने समितिको अध्यक्षलाई सम्झनु पर्दछ ।

परिच्छेद २ विषयगत समिति सम्बन्धी व्यवस्था

३. **विषयगत समिति गठन गर्ने:** (१) गाउँसभाको कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन देहाय बमोजिमका विषयगत समिति गठन गरिनेछ ।
- (क) भौतिक पूर्वाधार विकास समिति
 - (ख) सामाजिक विकास समिति
 - (ग) आर्थिक विकास समिति
 - (घ) वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति
 - (ङ) संस्थागत विकास, क्षमता अभिवृद्धि तथा सुशासन समिति
 - (च) सार्वजनिक लेखा समिति
 - (छ) विधायन समिति
४. **समितिमा सदस्यको चयन:** (१) नियम (३) को उपनियम (१) मा उल्लेखित समिति मध्ये क्रम संख्या (क) देखि (ङ) सम्मका विषयगत समितिहरूमा सभाका प्रमुख र उपप्रमुख बाहेकका सदस्यहरूलाई बराबरी हुने गरी समितिमा समावेश गरिनेछ ।
- (२) उपनियम (१) बमोजिम सभाका सदस्यहरूलाई पहिलो चरणमा आफ्नो रुचि र क्षमताका आधारमा आफु समावेश हुन चाहेको समिति छनौट गर्न लगाईनेछ ।
 - (३) उपनियम (२) बमोजिम सदस्यहरूले छनौट गरेको समितिमा संख्या बराबर नभई धेरै वा थोरै हुन आएमा प्रमुखले परामर्श गरी सबै समितिमा बराबरी संख्यामा सदस्यलाई जिम्मेवारी दिइनेछ ।
 - (४) नियम (३) को उपनियम (१) मा उल्लेखित विधायन समिति र लेखा समिति गठन गर्दा सभाले गाउँ सभाका सदस्य मध्येबाट सदस्यहरूको रुचि, क्षमता र आकांक्षाको मूल्याङ्कन गरी प्रत्येक समितिमा ५ जना रहने गरी समिति गठन गर्ने छ ।
५. **समितिको अध्यक्षको चयन:** (१) नियम ४ बमोजिम गठन भएको समितिको नेतृत्वकर्ताको रूपमा पहिलो बैठकले आफु मध्येबाट १ जनालाई सर्वसम्मत रूपमा अध्यक्ष चयन गर्नुपर्ने छ ।
- (२) उपनियम (१) बमोजिम अध्यक्षको चयन सर्वसम्मत हुन नसकेमा गाउँ सभाले सम्बन्धित समितिमा रहेका सदस्यहरू मध्येबाट १ जनालाई जिम्मेवारी तोक्नेछ ।

परिच्छेद ३
समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार सम्बन्धी व्यवस्था

६. **समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:** (१) नियम (३) को उपनियम (१) बमोजिम गठन हुने भौतिक पूर्वाधार विकास समिति, सामाजिक विकास समिति, आर्थिक विकास समिति, वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति र संस्थागत विकास, क्षमता अभिवृद्धि तथा सुशासन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय अनुसार रहने छः
- (ख) श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले उठाएको श्रोतको सिलिङ र मार्गदर्शनको आधारमा आफ्नो क्षेत्र भित्रको वार्षिक नीति, कार्यक्रम र बजेट तर्जुमा गरी एकीकृत योजना तर्जुमा समितिमा पठाउने ।
 - (ग) आफ्नो क्षेत्र भित्रको कानूनको मस्यौदा गरी समितिको अध्यक्षमार्फत विधायन समितिमा पेस गर्ने ।
 - (घ) विधायन समितिबाट प्राप्त सुझाव सहितको मस्यौदालाई कार्यपालिकामा पेस गरी कार्यपालिकाको स्वीकृति पश्चात अध्यक्षमार्फत सभामा विधेयक पेस गर्ने ।
 - (घ) आफ्नो क्षेत्र भित्रको नीति तथा कार्यक्रम र बजेट कार्यान्वयनमा कार्यपालिकालाई सहयोग एवं समन्वय गर्ने ।
 - (ङ) समितिले आवश्यकता र औचित्यको आधारमा आफ्नो कुनै विषयमा स्थलगत अध्ययन एवं अवलोकन गरी आवश्यक सल्लाह, सुझाव, समन्वय एवं निर्देशन दिने ।
 - (च) तोकिए बमोजिम अन्य कार्यहरू गर्ने ।
७. **विधायन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार :** (१) विधायन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिम हुने छः
- (क) विषयगत समितिहरूबाट प्राप्त क्षेत्रगत विधेयकहरूको मस्यौदाहरू अध्ययन गरी आवश्यक सुझाव सहित सम्बन्धित समितिमा फिर्ता गर्ने ।
 - (ख) गाउँसभाले जारी गर्नुपर्ने आवश्यक कानूनहरूको अध्ययन गरी मस्यौदा तयार गर्न कार्यपालिकालाई सहयोग गर्ने ।
 - (ग) सरोकारवालाहरूलाई गाउँपालिकाले जारी गरेका कानूनहरूको सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
 - (घ) कानूनको सञ्चार गर्ने ।
 - (ङ) तोकिए बमोजिम अन्य कार्यहरू गर्ने ।
८. **लेखा समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:** (१) लेखा समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिमको हुने छः
- (क) गाउँ कार्यपालिकालाई वित्तीय अनुशासन कायम गर्न आवश्यक सल्लाह, समन्वय र निर्देशन दिने ।
 - (ख) सार्वजनिक खर्चलाई मितव्ययी र पारदर्शी बनाउन आवश्यक नीति, कानून, कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यपालिकामार्फत सभामा पेस गर्ने ।
 - (ग) गाउँपालिकाको बेरुजुको अध्ययन गर्ने, बेरुजु फछ्यौटमा कार्यपालिकालाई आवश्यक सहयोग, समन्वय र निर्देशन दिने ।
 - (घ) गाउँ कार्यपालिका तथा अन्य सार्वजनिक निकायमा वित्तीय अनुशासन कायम गर्न आवश्यक समन्वय, सहजीकरण र निर्देशन दिने ।
 - (ङ) तोकिए बमोजिम अन्य कार्यहरू गर्ने ।

परिच्छेद ४
विषयगत समितिको कार्यक्षेत्र

९. समितिको कार्यक्षेत्र:

- (१) पूर्वाधार विकास समितिको कार्यक्षेत्र देहाय अनुसार हुने छः
 - (क) सडक तथा पुल
 - (ख) सूचना तथा सञ्चार
 - (ग) सिंचाई
 - (घ) उर्जा, लघु तथा साना जलविद्युत्
 - (ङ) भवन तथा सहरी विकास
 - (च) वैकल्पिक उर्जा
- (२) सामाजिक विकास समितिको कार्यक्षेत्र देहाय बमोजिम हुने छः
 - (क) शिक्षा
 - (ख) स्वास्थ्य
 - (ग) खानेपानी तथा सरसफाई
 - (घ) कला संस्कृति प्रवर्द्धन
 - (ङ) जनसङ्ख्या व्यवस्थापन
 - (च) लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण
 - (छ) लक्षित तथा बहुसरोकारका क्षेत्र
 - (ज) युवा तथा खेलकुद ।
- (३) आर्थिक विकास समितिको कार्यक्षेत्र देहाय बमोजिमको हुने छः
 - (क) कृषि तथा पशु विकास
 - (ख) सहकारी
 - (ग) वित्तीय क्षेत्र
 - (घ) उद्योग तथा वाणिज्य
 - (ङ) पर्यटन
 - (च) रोजगारी
- (४) वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समितिको कार्यक्षेत्र देहाय अनुसार हुने छः
 - (क) वन तथा भू-संरक्षण
 - (ख) फोहोरमैला व्यवस्थापन
 - (ग) जलाधार संरक्षण
 - (घ) जल उत्पन्न तथा प्रकोप नियन्त्रण
 - (ङ) वातावरण संरक्षण
 - (च) जलवायु परिवर्तन
 - (छ) विपद् व्यवस्थापन
 - (ज) वारुण यन्त्र सञ्चालन र विपद्/प्रकोप जन्य अन्य क्षेत्र
- (५) संस्थागत विकास, क्षमता अभिवृद्धि र सुशासन समिति
 - (क) मानव संशाधन विकास
 - (ख) सामान्य सेवा व्यवस्थापन
 - (ग) संस्थागत क्षमता विकास
 - (घ) सुरक्षा व्यवस्थापन
 - (ङ) स्थानीय तथ्याङ्क व्यवस्थापन तथा अभिलेख व्यवस्थापन
 - (च) सार्वजनिक सुनुवाई
 - (छ) सार्वजनिक परीक्षण
 - (ज) पञ्जीकरण व्यवस्थापन
 - (झ) अनुसन्धान तथा विकास
 - (ञ) अन्यत्र वर्गीकरण नभएको कार्य क्षेत्र

परिच्छेद ५
समितिको बैठक सञ्चालन, निर्णय प्रकृया र प्रतिवेदन

१०. समितिको बैठक प्रकृया: (१) समितिको बैठक आवश्यकता र औचित्यताको आधारमा बस्न सक्नेछ ।

(२) समितिको अध्यक्षले बैठकमा छलफल गर्ने विषयसहित बैठकको आह्वान गर्ने छ ।

(३) अध्यक्षको निर्देशानुसार सदस्य सचिवले बैठकमा सदस्यहरूलाई आमन्त्रण गर्नुपर्ने छ ।

११. समितिको निर्णय प्रकृया: (१) समितिको बैठकको निर्णय सर्वसम्मतिबाट हुने छ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम निर्णयमा सर्वसम्मत हुन नसकेमा सबै सदस्यको धारणा सहितको प्रतिवेदन सभामा पेस गर्नुपर्ने छ ।

(३) गाउँ सभाले पेस भएको प्रतिवेदन उपर छलफल गरी आवश्यक निर्णय लिन सक्नेछ ।

१२. वार्षिक प्रतिवेदन पेस गर्नुपर्ने : (१) समितिहरूले आफ्नो वार्षिक प्रतिवेदन गाउँसभामा पेस गर्नु पर्ने छ ।

(२) गाउँ सभाले प्रतिवेदन उपर छलफल गरी कार्यान्वयनको लागि गाउँ कार्यपालिकामा पठाउनेछ ।

(३) गाउँ सभाले दिएको प्रतिवेदन र निर्देशन कार्यान्वयन गर्नु कार्यपालिकाको दायित्व हुने छ ।

परिच्छेद ६ विविध

१३. आमन्त्रण गर्न सक्ने : (१) समितिले काम कारवाहीको सन्दर्भमा गाउँ कार्यपालिकाको पदाधिकारी, सदस्य एवं सम्बन्धित कर्मचारी वा जिम्मेवार व्यक्तिलाई बैठकमा बोलाउन सक्नेछ ।
(२) समितिले आफ्नो काम कारवाहीको सन्दर्भमा सम्बन्धित विषयको विज्ञ एवं विशेषज्ञको सेवा लिन सक्नेछ ।
१४. सदस्य सचिव सम्बन्धी व्यवस्था : सबै समितिहरूको सचिवको रूपमा कामकाज गर्न सम्बन्धित शाखा प्रमुख वा कार्यपालिकाले तोकेको अधिकृत प्रतिनिधि सदस्य सचिवको रूपमा खटाउनेछ ।
१५. अन्य समिति गठन गर्न सक्ने : गाउँसभाले आवश्यकता र औचित्यताको आधारमा अन्य समिति गठन गर्न सक्नेछ ।
१६. कार्यविधि बनाउन सक्ने: समितिले यस नियमको अधीनमा रही समिति सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि बनाउन सक्नेछ
१७. नियमावलीको संशोधन: (१) गाउँ सभाले आवश्यकताअनुसार यस नियमावलीको संशोधन गर्न सक्नेछ ।